

derne bort. Desuden indtraadte der ogsaa Standsning i Arbejdet af en anden Grund, som for en væsentlig Del maa lægges Entreprenuerne til Last, idet der manglede Stenfliser og Et og Andet, som forsinkede Arbejdets Udførelse, hvilket igjen var til betydeligt Tab for Underentreprenuerne, der ofte af slige Narfager maatte lade en Del Arbeidere gaa, som de saa havde Bamskelighed ved at faae igjen. Jeg tillader mig at formene, at i Stedet for, at der skulde have været uoverkommelige Bamskeligheder til Stede, har det tværtimod været Entreprenuerens Skyld, at Arbejdet er saa langt tilbage som det er. (Fenger: Men ikke Indenrigsministerens Skyld.) Nei, jeg skal ganske vist ikke paastaa, at Regjeringen har Skyld i Forsinkelsen, men det dreier sig her væsentlig om, hvorvidt man kan se gjenne Fingre med den Forsinkelse, som er sket, og jeg siger, at det navnlig er Soveentreprenuerne, der have Skyld i, at Forsinkelsen er saa stor. De vilde, naar de havde taget fat med Kraft, have kunnet have Arbejdet udført allerede nu, og jeg tror, at de kunne have haat det billigere; i Stedet for at de have troet, at de vilde kunne faae mere Arbejde udført for færre Penge, er det gaaet til den modsatte Side, de have maattet betale mere for Arbejdet, og de have berebt Landet og navnlig Befolkningen derpaa Egnen betydelige Bamskeligheder og betydelige Tab. Jeg skal ikke opholde mig ved at omtale de betydelige Ulemper og det betydelige Tab, som Forsinkelsen har foraarsaget Befolkningen der omkring derved, at de maa lade deres Produkter, som de skulde afsætte, og ligeledes, hvad de skulde bruge, transportere pr. Age ad lange Veie. Skal man gjøre en Beregning derover vil der udfomme en ganske betydelig Sum, men det skal jeg som sagt ikke opholde mig ved; Enhver, der vil have den Uleilighed at anstille en Beregning derover, vil let indse, at det er Tilfældet.

Indenrigsministeren: Jeg tror, at det med Hensyn til den Anskuelse, der er gjort gjældende lige over for Regjeringens Stilling til denne Sag kan være af nogen Interesse at drage til Minde, hvilke Bestemmelser der indeholdes i Loven af 24de April 1868 angaaende denne Sag. Den ærede Ordfører for Forespørgerne sagde nemlig, at, naar visse Penge skulde være tilstede til en vis Tid, maatte det være Regjeringens Sag at gjøre de fornødne Skridt, for at disse Penge kunne være tilstede, og et andet æret Medlem sagde, at disse Udlæg i Genhold til Loven af 1868 skulde være færdige inden en vis given Frist. Der er nu ikke nogen Tvivl om, at Loven af 24de April 1868 fassatte en vis Frist, inden hvilken disse Jernbaner skulde være færdige; men medens den i sin § 2 gav Bestemmelse om, hvilke Beløb der skulde anvendes med Hensyn til de under § 1 Litra a. og b. ansførte Baner, nemlig Banerne fra Nørre-Sundby til Frederikshavn og

fra Silkeborg til Standerborg, blev det Spørgsmaal staaende aldeles uafgjort, naar og hvorledes man vilde tage Beslutning om, og hvor Meget man vilde bevilge til de øvrige Baner, nemlig Vest- og Sydbanen. Dette Moment beider jeg særlig fastholdt under Betragtningen af denne Sag. Det er altsaa klart, at Regjeringen, naar disse Jernbaner skulde bygges, maatte henvende sig til Thinget om at faae bevilget Penge til dem, og først fra det Dieblif, da Rigsdagen var bleven enig med Regjeringen om, hvor Meget og naar Pengene vare bleve bevilgede, var Regjeringen i Stand til at røre sig i denne Sag, saaledes at den kunde gjøre de fornødne Skridt til at bygge Banerne. Spørgsmaalet er nu altsaa, om Regjeringen med Hensyn til Forarbejderne har stillet sig paa en saadan Maade, at den, da den efter sit eget Onske og overensstemmende med Folkethingets Majoritets Beslutning først fik Pengene paa et sent Stadium, ikke har virket af al Magt til, at Banerne kunde blive færdige til den bestemte Tid. Det ærede Medlem, som er Ordfører for Forespørgerne, yttrede, at der var endnu et Punkt, som meget maatte bebreides Regjeringen, nemlig, at den ikke havde haft Besigtigelse færdige til et saadant Tidspunkt, at man kunde tage fat i Begyndelsen af 1872. Jeg vil nu anse det for rigtigt at oplyse, hvorledes Regjeringen har arbejdet for at faae denne Sag bragt til et saadant Stadium, at man kunde tage fat snarest mulig. Dette hører nemlig endnu til det Tidrum, i hvilket der kunde være Tale om, at der var foretaget eller undladt Skridt fra Regjeringens Side, som man mulig kunde bebreide den. Fra det Dieblif af, at Regjeringen havde bragt det dertil, at der forelaa en helbig Kontrakt med vederhæftige Entreprenuer om at faae Banen færdig til den lovbestemte Tid, er naturligvis ethvert Ansvar med Hensyn til Banens Færdiggjørelse til den bestemte Tid flyttet fra Regjeringen over paa Kontrahenterne, med mindre man skulde kunne paavise, at der, medens Arbejdet udførtes af Entreprenuerne i Genhold til Kontrakten, havde paahvolet Regjeringen Noget, som den havde undladt. Indtil det Dieblif kan der derimod være Tale om, at Noget kunde have været gjort eller undladt, som man kunde bebreide Regjeringen. Jeg skal nu tillade mig at oplyse, hvorledes man fra Regjeringens Side tog fat paa denne Sag for at gjøre det muligt, at Banerne, uagtet Bevillingen med Folkethingets Samtykke først kom tilstede saa sent, dog kunde blive færdige til rette Tid. Sydbanen approberedes allerede til Besigtigelse den 29de April 1871, altsaa det var kun nogle faa Dage inde i det Finantsaar, for hvilket Bevillingen til Foretagelsen af disse Arbejder var givet. Det er en lovbestemt Foranstaltning, at en saadan Linie skal besigtiges, og dette kunde altsaa ikke undlades. Tilmed vil Enhver kunne forstaa, at man, naar man skal udstikke en saadan Linie forstændig, maa